

ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У ЗМІШАНОМУ НАВЧАННІ

Майя Сергієнко

старший викладач мовного відділу
Київського інституту Національної гвардії України,
м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0001-5511-5030
mayasergienko@ukr.net

Анотація. Стаття присвячена аналізу цифрових платформ та інструментів для розвитку іншомовної комунікативної компетентності військовослужбовців у змішаному форматі навчання. Актуальність дослідження зумовлена євроатлантичною інтеграцією України та потребою у відповідній мовній підготовці військових відповідно до стандартів NATO STANAG 6001. Визначено іншомовну комунікативну компетентність військовослужбовців як інтегративну якість особистості, що включає лінгвістичний, соціолінгвістичний, дискурсивний, стратегічний, міжкультурний та технологічний компоненти. Розроблено систему критеріїв відбору цифрових платформ для військового контексту, що охоплює функціональні, технічні, педагогічні, професійно-контекстуальні та економічні параметри. Здійснено класифікацію та детальний аналіз шести категорій цифрових рішень: систем управління навчанням (Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams), спеціалізованих мовних платформ загального призначення (Duolingo, Rosetta Stone, Babbel), інструментів для розвитку окремих мовленнєвих навичок (ELSA Speak, Grammarly, Quizlet), професійно орієнтованих платформ (Cambridge Military English, NATO BILC), інструментів на базі штучного інтелекту (ChatGPT) та засобів синхронної взаємодії (Zoom, VR-платформи). Встановлено, що жодна платформа не забезпечує всі потреби військової мовної освіти. Обґрунтовано екосистемну модель інтеграції цифрових інструментів у змішане навчання, яка поєднує LMS як основу, спеціалізовані інструменти для розвитку окремих навичок, платформи відеоконференцій, AI-асистенти та професійно орієнтовані ресурси. Практична значущість дослідження полягає у наданні викладачам військових закладів освіти обґрунтованих рекомендацій щодо вибору та інтеграції цифрових технологій для оптимізації мовної підготовки відповідно до специфіки військової професії.

Ключові слова: іншомовна комунікативна компетентність; військовослужбовці; змішане навчання; цифрові платформи; мовна підготовка; STANAG 6001; LMS.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Сучасний етап розвитку Збройних Сил України характеризується інтенсивною інтеграцією до євроатлантичних структур безпеки, що зумовлює принципово нові вимоги до професійної підготовки військовослужбовців. Одним із ключових напрямів цієї підготовки є оволодіння іноземними мовами, насамперед англійською як мовою міжнародного військового співробітництва. Досвід участі українських

військових у міжнародних операціях та місіях, спільних навчаннях з партнерами з НАТО, а також реалії сьогодення переконливо доводять, що іншомовна комунікативна компетентність перестала бути лише бажаною додатковою навичкою, перетворившись на обов'язкову складову професіоналізму сучасного військового фахівця.

Проте традиційна система мовної підготовки у військових закладах освіти стикається з низкою об'єктивних викликів. По-перше, обмежена кількість аудиторних годин не дозволяє забезпечити достатній рівень мовленнєвої практики для формування стійких комунікативних навичок. По-друге, специфіка військової служби, пов'язана з навчально-бойовою діяльністю, чергуваннями та відрядженнями, ускладнює регулярність та систематичність навчального процесу. По-третє, різний початковий рівень володіння мовою серед курсантів та офіцерів вимагає індивідуалізації навчальних траєкторій, що важко реалізувати в умовах традиційної класно-урочної системи. По-четверте, брак автентичних професійно орієнтованих матеріалів та обмежені можливості комунікації з носіями мови значно знижують ефективність навчання.

Відповіддю на ці виклики стає цифровізація військової освіти, зокрема впровадження змішаного (blended) навчання, яке органічно поєднує традиційні аудиторні заняття з використанням цифрових технологій. Змішаний формат дозволяє оптимізувати використання аудиторного часу для розвитку складних комунікативних навичок під керівництвом викладача, тоді як рутинні завдання, тренувальні вправи та самостійна робота можуть ефективно виконуватись у цифровому середовищі. Така модель забезпечує гнучкість навчання, його персоналізацію та можливість навчатися у власному темпі, що є критично важливим для військовослужбовців з їхнім напруженим та непередбачуваним графіком служби.

Сьогодні ринок цифрових освітніх технологій пропонує величезну кількість платформ та інструментів для вивчення іноземних мов – від універсальних систем управління навчанням (LMS) до спеціалізованих додатків для розвитку окремих мовленнєвих навичок, від платформ масових відкритих онлайн-курсів (МООС) до інструментів на базі штучного інтелекту. Однак різноманітність цих рішень породжує проблему вибору найбільш ефективних із них для розвитку іншомовної комунікативної компетентності військовослужбовців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури свідчить про значний інтерес дослідників до проблематики використання цифрових технологій у навчанні іноземних мов. Теоретичні основи змішаного

навчання розроблені у працях К. Крістенсена (2013), М. Хорна (2013), Ч. Грема (2006), які обґрунтували різні моделі змішаного навчання та визначили умови їх ефективного впровадження. Психолого-педагогічні аспекти використання цифрових технологій у мовній освіті досліджували М. Варшауер (2010), М. Пегрум (2014), М. Леві (2013), які розглядали комп'ютерно-опосередковане навчання (CALL – Computer-Assisted Language Learning) та мобільне навчання мов (MALL – Mobile-Assisted Language Learning).

Вітчизняні науковці також активно розробляють питання цифровізації мовної освіти. Зокрема, О. Тарнопольський (2006), С. Ніколаєва (2002), В. Редько (2017) досліджували методику навчання іноземних мов з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Специфіку професійно орієнтованого навчання іноземних мов у вищій школі вивчали Г. Бакаєва (2005), О. Устименко (2008), Т. Коваль (2011). Проблеми мовної підготовки військовослужбовців розглядали Ю. Калугін (2018), О. Лагодінський (2019), В. Smotrova (2013), які наголошували на необхідності врахування специфіки військової професії та стандартів NATO STANAG 6001.

Тож, актуальність дослідження зумовлена об'єктивною суперечністю між, з одного боку, вимогами до іншомовної комунікативної компетентності військових у контексті євроатлантичної інтеграції України та обмеженістю традиційних форм навчання у забезпеченні відповідного рівня підготовки, а з іншого боку – недостатньою теоретичною і методичною розробленістю питань використання цифрових платформ та інструментів у змішаному навчанні іноземних мов у військовій освіті.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у здійсненні аналізу цифрових платформ та інструментів для розвитку іншомовної комунікативної компетентності військовослужбовців у змішаному форматі навчання.

Результати дослідження. Проблема формування іншомовної комунікативної компетентності є центральною в сучасній методиці навчання іноземних мов і активно досліджується як у вітчизняній, так і зарубіжній науковій літературі. Особливої актуальності це питання набуває у контексті професійної підготовки військовослужбовців, де володіння іноземною мовою перестає бути суто академічним навиком і стає інструментом виконання професійних завдань у міжнародному середовищі.

Специфіка військової професії вимагає конкретизації поняття іншомовної комунікативної компетентності з урахуванням особливостей професійної діяльності військовослужбовців. На відміну від загальної комунікативної

компетентності, професійна іншомовна комунікативна компетентність військових характеризується предметною специфікацією змісту, орієнтацією на типові комунікативні ситуації військової служби та необхідністю відповідності міжнародним стандартам. У системі НАТО функціонує стандартизована система оцінювання мовної компетентності військовослужбовців, закріплена в документі STANAG 6001. Цей стандарт визначає шість рівнів володіння мовою за чотирма мовленнєвими навичками: аудіювання, говоріння, читання та письмо. Мінімальний професійний рівень для більшості військових посад, що передбачають міжнародну взаємодію, визначається як рівень 2 (Limited Working Proficiency), що приблизно відповідає рівню B1 за шкалою CEFR. Офіцерський склад, який бере участь у міжнародних місіях та операціях, повинен володіти мовою на рівні 3 (Professional Working Proficiency) або вище, що відповідає рівням B2-C1.

Ґрунтуючись на аналізі наукової літератури та міжнародних стандартів, *іншомовну комунікативну компетентність військовослужбовців* визначаємо як інтегративну якість особистості, що забезпечує здатність і готовність до ефективної іншомовної комунікації у типових ситуаціях професійної військової діяльності на основі сформованих знань, умінь, навичок та мотиваційно-ціннісних орієнтацій. Структурно ця компетентність включає кілька взаємопов'язаних компонентів: *лінгвістичний* (знання військової термінології, професійної лексики, граматичних структур, типових для військового дискурсу, фонетичних особливостей військової комунікації тощо); *соціолінгвістичний* (розуміння особливостей військового регістру мовлення, субординаційних відносин, культурних особливостей комунікації у різних збройних силах, протокольних норм міжнародної військової взаємодії); *дискурсивний* (уміння будувати зв'язні усні та письмові тексти різних жанрів військового дискурсу: усні доповіді, звіти, накази та розпорядження, оперативні зведення, протоколи зустрічей тощо); *стратегічний* (здатність ефективно використовувати компенсаторні стратегії при недостатності мовних засобів, перифраз, уточнення, запити на роз'яснення, а також уміння адаптувати комунікативну поведінку до умов стресових та екстремальних ситуацій); *міжкультурний* (знання культурних особливостей країн-партнерів, розуміння відмінностей у військових традиціях, системах цінностей, стилях лідерства та управління), *технологічний* (володіння специфічними формами комунікації через технічні засоби: радіозв'язок, відеоконференції, обмін даними через військові інформаційні системи, робота з багатомовними інтерфейсами військової техніки та програмного забезпечення).

Розвиток усіх цих компонентів у їх єдності і взаємозв'язку є метою

навчання іноземної мови у військових закладах освіти. Проте традиційні форми навчання мають обмежені можливості для забезпечення комплексного формування всіх складових цієї складної компетентності. Саме тут цифрові платформи та інструменти можуть суттєво розширити можливості навчального процесу, забезпечуючи різноманітні форми мовленнєвої практики, доступ до автентичних матеріалів, можливості комунікації та персоналізацію навчальних траєкторій.

Різноманітність цифрових платформ та інструментів для навчання іноземних мов створює як великі можливості, так і складну проблему вибору. Не всі платформи однаково підходять для військового контексту, і необхідна система чітких критеріїв, які б дозволили здійснити обґрунтований відбір найбільш ефективних рішень. Розроблення такої системи критеріїв вимагає врахування як загальнопедагогічних вимог до освітніх технологій, так і специфічних особливостей військової освіти та професійної діяльності військовослужбовців.

Аналіз наукової літератури з проблеми оцінювання освітніх технологій дозволяє виділити кілька основних груп критеріїв. Дж. Нільсен та Б. Шнайдерман (2016) пропонують оцінювати програмне забезпечення за такими параметрами як зручність використання, ефективність, задоволеність користувачів. К. Реєс запропонував педагогічну модель оцінювання, що включає відповідність педагогічним принципам, якість контенту, ефективність навчання. Щодо спеціалізованих платформ для навчання мов, С. Чаплі та М. Уоршауер (2017) виділяють такі критерії як автентичність матеріалів, можливості інтеракції, якість зворотного зв'язку, культурна релевантність. Проте для військового контексту необхідна адаптація та розширення цих критеріїв. На основі аналізу літератури та специфіки військової освіти пропонуємо систему критеріїв, згрупованих у п'ять основних категорій: функціональні, технічні, педагогічні, професійно-контекстуальні та економічні критерії.

1. *Функціональні критерії* стосуються базових можливостей платформи та інструментів, які вона надає для організації навчального процесу:

- повнота функціоналу – чи забезпечує платформа розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо) та всіх компонентів мовної компетентності (лексика, граматики, фонетика); для військового контексту важливою також є наявність специфічних функцій (робота з термінологією, документацією);

- інтерактивність – ступінь залучення користувача до активної взаємодії з контентом;

- адаптивність – здатність платформи підлаштовуватися під рівень користувача, пропонуючи завдання відповідної складності;

- можливості соціальної взаємодії – чи забезпечує платформа комунікацію між користувачами (форуми, чати, відеозв'язок), чи є можливості колаборативного навчання, взаємного оцінювання, створення спільної практики;

- система зворотного зв'язку – наскільки швидко, детально та конструктивно платформа надає інформацію про правильність виконання завдань. Найкращі системи не просто фіксують помилки, а пояснюють їх причини та пропонують шляхи виправлення;

- інструменти відстеження прогресу – наявність аналітики, звітності, візуалізації досягнень, що мотивує користувачів та дозволяє викладачам моніторити навчальний процес.

2. *Технічні критерії* визначають якість технічної реалізації та доступності платформи:

- кросплатформенність – можливість роботи на різних пристроях (комп'ютер, планшет, смартфон) та операційних системах (Windows, iOS, Android);

- офлайн-можливості – здатність працювати без постійного підключення до інтернету (для військового контексту, де доступ до мережі може бути обмеженим, це є суттєвим критерієм);

- інтерфейс користувача – інтуїтивність, зручність навігації, естетичність дизайну, оскільки складний інтерфейс створює додаткові бар'єри для навчання та знижує мотивацію;

3. *Технічна стабільність* – відсутність збоїв, швидкість завантаження, якість роботи мультимедійних елементів, адже часті технічні проблеми підривають довіру до платформи:

- безпека та конфіденційність – захист персональних даних користувачів, відповідність стандартам кібербезпеки, для військових структур це питання має особливе значення;

- можливості інтеграції – чи може платформа інтегруватися з іншими системами (LMS, системи управління навчанням військового ЗВО), чи підтримує вона стандарти типу SCORM, xAPI;

4. *Педагогічні критерії* оцінюють відповідність платформи сучасним принципам та методам навчання іноземних мов:

- методична обґрунтованість – чи базується платформа на науково підтверджених методах навчання мов (комунікативний підхід, task-based

learning, CLIL тощо), чи враховує принципи когнітивної психології та теорії засвоєння другої мови;

- автентичність матеріалів – використання реальних, не адаптованих або мінімально адаптованих текстів, аудіо, відео з природних комунікативних ситуацій. Для військових це означає наявність справжніх документів НАТО, записів радіообміну, оперативних звітів;

- контекстуалізація – подання мовного матеріалу не ізольовано, а у змістовному контексті, у зв'язку з реальними комунікативними завданнями;

- баланс різних видів діяльності – гармонійне поєднання рецептивних (аудіювання, читання) та продуктивних (говоріння, письмо) навичок, контрольованих та вільних вправ, індивідуальної та колаборативної роботи;

- система оцінювання – відповідність завдань критеріям валідності, надійності, автентичності;

- мотиваційний потенціал – наявність елементів гейміфікації, різноманітність завдань, залучення сучасних тем та форматів, що підтримують інтерес користувачів.

5. *Професійно-контекстуальні критерії* відображають специфіку військової професійної діяльності:

- професійна релевантність контенту – наскільки матеріали платформи відповідають реальним комунікативним потребам військовослужбовців, що включає наявність військової термінології, типових ситуацій професійної комунікації;

- відповідність міжнародним стандартам – узгодженість з NATO STANAG 6001, використання стандартизованої термінології та форматів документів, підготовка до сертифікаційних іспитів;

- рівнева диференціація – чи забезпечує платформа навчання на різних рівнях складності, від базового до просунутого, чи є можливість побудови індивідуальних траєкторій залежно від початкового рівня та цілей навчання;

- спеціалізація за родами військ – наявність спеціалізованого контенту для різних військових спеціальностей (авіація, флот, сухопутні війська, технічні спеціальності), оскільки термінологія та комунікативні ситуації значно відрізняються;

- практична застосовність – чи формує навчання на платформі навички, що безпосередньо трансферуються в реальну професійну діяльність, чи включає вона симуляції автентичних робочих завдань.

6. *Економічні критерії* визначають фінансову доцільність впровадження платформи:

- вартість – співвідношення «ціна-якість», наявність безкоштовних версій або версій з освітніми знижками, прозорість ціноутворення (чи немає прихованих платежів);

- модель ліцензування – умови придбання ліцензій (індивідуальні чи корпоративні), можливість масштабування, гнучкість умов (помісячна підписка, річна, одноразовий платіж);

- економія ресурсів – чи дозволяє платформа зменшити витрати на друковані матеріали, чи оптимізує використання часу викладачів (автоматична перевірка, автоматизація рутинних завдань);

- підтримка та оновлення – чи включена технічна підтримка у вартість, як часто оновлюється контент, чи є додаткові платежі за оновлення.

Для практичного застосування цієї системи критеріїв доцільно розробити оцінювальну матрицю, де кожен критерій оцінюється за шкалою (наприклад, від 0 до 10 балів), та встановити вагові коефіцієнти залежно від пріоритетності критеріїв у конкретному контексті. Наприклад, для військового навчального закладу з обмеженим бюджетом економічні критерії матимуть вищу вагу, тоді як для підготовки офіцерів до участі у міжнародних операціях критичною буде професійна релевантність контенту. Важливо підкреслити, що не існує ідеальної універсальної платформи, яка б отримала максимальні оцінки за всіма критеріями. Кожна платформа має свої сильні та слабкі сторони, і завдання полягає не у пошуку єдиного «найкращого» рішення, а у формуванні оптимального набору взаємодоповнюючих інструментів, які в сукупності забезпечують комплексний розвиток іншомовної комунікативної компетентності.

Сучасний ринок цифрових освітніх технологій для навчання іноземних мов характеризується надзвичайним різноманіттям рішень – від масових універсальних платформ із мільйонами користувачів до вузькоспеціалізованих інструментів для розвитку окремих мовленнєвих навичок. Для ефективного орієнтування у цьому різноманітті та обґрунтованого вибору платформ, придатних для військового контексту, необхідна їх систематизація та класифікація. Розглянемо докладніше основні категорії цифрових платформ та інструментів, їхні функціональні можливості, переваги та обмеження в контексті розвитку іншомовної комунікативної компетентності військовослужбовців в умовах змішаного навчання.

1. Системи управління навчанням (LMS – Learning Management Systems).

Системи управління навчанням є фундаментальною інфраструктурою цифрового навчання, яка забезпечує організацію, доставку, відстеження та

управління навчальним процесом. На відміну від спеціалізованих мовних додатків, LMS не фокусуються виключно на навчанні мов, а надають універсальні інструменти для структурування будь-якого навчального курсу, включаючи курси іноземних мов. Для військових закладів освіти LMS є природним вибором як основа змішаного навчання, оскільки дозволяють інтегрувати мовну підготовку в загальну систему освітнього менеджменту.

Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) є найпоширенішою платформою з відкритим кодом, що використовується у понад 245 країнах світу. Для навчання іноземних мов Moodle пропонує модулі «Завдання», «Тест», «Глосарій» (ефективний для військової термінології), «Форум» для асинхронних дискусій, інтеграцію з відеоконференціями, а також потужну систему відстеження прогресу та адаптивні навчальні траєкторії через «Умовний доступ». У контексті військової освіти Moodle забезпечує повну контрольованість даних (встановлення на власних серверах), безкоштовність, можливість закритих курсів, гнучку систему прав доступу для реалізації військової ієрархії та підтримку українського інтерфейсу. Обмеження включають складність налаштування, менш сучасний інтерфейс та відсутність спеціалізованих інструментів для роботи з вимовою.

Google Classroom представляє максимальну простоту використання та інтеграцію з екосистемою Google (Docs, Forms, Meet, Drive). Платформа забезпечує базовий функціонал для організації курсу, створення завдань, колаборативної роботи над документами, автоматичної перевірки тестів та відеозв'язку. Для військового контексту привабливими є безкоштовність, мінімальні вимоги до технічної підтримки, відмінна мобільна версія та швидке розгортання. Основні обмеження: менший функціонал порівняно з повноцінними LMS, залежність від інфраструктури Google, питання конфіденційності даних (зберігання на зовнішніх серверах) та відсутність просунутих інструментів для мовного навчання.

Microsoft Teams for Education поєднує функції комунікації, колаборації та управління навчанням з інтеграцією в екосистему Microsoft 365. Для мовного навчання Teams надає якісний відеозв'язок з Breakout Rooms для групової роботи, транскрипцію та субтитри у реальному часі, Whiteboard для спільної роботи, інтеграцію з OneNote для організації матеріалів. У військовому контексті критичною перевагою є високий рівень безпеки, спеціальні версії для оборонних структур (Microsoft 365 Government, DoD) та використання багатьма арміями НАТО. Недоліки включають складнішу траєкторію навчання, необхідність ліцензій Microsoft 365, високі вимоги до інтернету та перевантажений інтерфейс.

Canvas та *Blackboard* є комерційними LMS корпоративного рівня з повним циклом управління навчанням, просунутими аналітиками та професійною технічною підтримкою. Для військових закладів привабливими є корпоративна надійність та відповідність стандартам безпеки, проте основним недоліком є висока вартість ліцензій, що може бути критичним для закладів з обмеженими бюджетами.

Отже, для військових закладів освіти України найбільш реалістичними варіантами є Moodle (для закладів з технічними можливостями розгортання та підтримки власної інфраструктури) або Google Classroom / Microsoft Teams (для швидкого старту з мінімальними технічними вимогами). Moodle забезпечує максимальний контроль та гнучкість, Teams – найкращу інтеграцію з корпоративними системами та високу безпеку, Google Classroom – найпростіше впровадження та використання. Оптимальним може бути гібридний підхід: використання LMS (Moodle/Classroom) як основи для організації курсу та доповнення спеціалізованими мовними інструментами для розвитку конкретних навичок.

2. Спеціалізовані мовні платформи загального призначення.

На відміну від універсальних LMS, спеціалізовані мовні платформи розроблені виключно для навчання іноземних мов і пропонують методично обґрунтовані курси, інтерактивні вправи, адаптивні алгоритми навчання. Ці платформи орієнтовані на масового користувача і призначені для самостійного вивчення мов, проте їхні можливості можуть бути використані і у змішаному навчанні як доповнення до аудиторних занять.

Duolingo є найпопулярнішим мовним додатком у світі з понад 500 мільйонами користувачів. Платформа використовує гейміфікацію для підтримки мотивації, базується на принципах розподіленого повторення та інтенсивної практики. Адаптивний алгоритм *Duolingo* аналізує помилки користувача та автоматично пропонує додаткову практику для проблемних слів і граматичних структур. Для військовослужбовців *Duolingo* може бути корисним інструментом для щоденної практики базової лексики та граматики, підтримання мовних навичок, розвитку навички регулярних занять. Доступність на смартфонах дозволяє навчатися у будь-який вільний момент.

Проте *Duolingo* має суттєві обмеження для професійної мовної підготовки військових: курс орієнтований на побутову лексику, військово-професійна термінологія повністю відсутня; вправи є переважно механічними, не розвивають комунікативні навички; відсутність контекстуалізації – речення часто штучні та ізольовані; обмежений розвиток продуктивних; граMATика

вводиться імпліцитно, без системних пояснень, що може бути недостатньо для дорослих учнів; рівень складності обмежений (максимум відповідає А2-В1 за CEFR).

Rosetta Stone є однією з найстаріших комерційних платформ для вивчення мов, вона базується на принципі «іммерсивного навчання» або «природного методу», який намагається імітувати процес засвоєння першої мови дітьми – без перекладів, через візуальні асоціації та контекст. Курси *Rosetta Stone* побудовані навколо інтерактивних сценаріїв з фотографіями реальних людей та ситуацій. Користувач бачить зображення і чує фразу іноземною мовою, встановлюючи пряму асоціацію між звуковим образом і значенням, без посередництва рідної мови. Технологія розпізнавання мовлення (*TruAccent*) аналізує вимову користувача і надає зворотний зв'язок.

Для військового контексту *Rosetta Stone* має як переваги (якісна робота з вимовою через технологію розпізнавання мовлення; систематичність та структурованість курсу; можливість корпоративних ліцензій з адміністративною панеллю для відстеження прогресу; офлайн-режим у мобільному додатку), так і недоліки (повільний темп прогресії; відсутність спеціалізованого контенту та військової термінології; висока вартість; методологія «без перекладу» може бути неефективною для дорослих учнів, особливо на просунутих рівнях; обмежена комунікативна практика).

Babbel позиціонується як платформа для серйозного, систематичного вивчення мов дорослими користувачами. На відміну від *Duolingo* з його ігровим підходом, *Babbel* пропонує більш академічну методологію з чіткими граматичними поясненнями, структурованими уроками, орієнтацією на практичні комунікативні ситуації. Курси *Babbel* розроблені лінгвістами та враховують особливості рідної мови учня. Уроки тривалістю 10-15 хвилин включають введення нової лексики, граматичні пояснення, діалоги, вправи на закріплення. Платформа використовує систему розподіленого повторення для ефективного запам'ятовування.

Для військовослужбовців *Babbel* може бути привабливим завдяки: орієнтації на дорослу аудиторію; систематичному вивченню граматики; практичним діалогам з реальних ситуацій; можливості вибору тематичних курсів (бізнес, подорожі). Обмеження: висока вартість без значних освітніх знижок; відсутність військово-професійного контенту; обмеженість рівня (курси доходять максимум до В2); відсутність живої комунікації.

Busuu поєднує елементи самостійного навчання з можливістю спілкування з носіями мови. Платформа пропонує структуровані курси з інтерактивними

вправами, а також функцію спільноти (community), де користувачі можуть перевіряти письмові та усні завдання один одного. Унікальною особливістю Busuu є функція Study Plan – платформа створює персоналізований план навчання на основі цілей користувача (бажаний рівень, доступний час, дедлайн) та відправляє нагадування. Офіційні сертифікати Busuu визнаються деякими освітніми закладами.

Для військового використання Busuu цікавий можливістю практики з реальними людьми (peer feedback), що частково компенсує відсутність живого вчителя. Проте, як і інші масові платформи, не має спеціалізованого військового контенту.

Memrise фокусується на вивченні лексики через систему флешкарток з використанням мнемотехнік, відео з носіями мови, ігрових елементів. Платформа особливо ефективна для швидкого запам'ятовування великої кількості слів. Важливою особливістю *Memrise* є можливість створювати власні курси, що відкриває перспективу для розробки спеціалізованих наборів військової термінології. Деякі користувачі вже створили курси з військової лексики, проте їхня якість та повнота є різною.

Відтак жодна з цих платформ не є достатньою сама по собі для професійної мовної підготовки військовослужбовців через відсутність спеціалізованого контенту. Проте вони можуть ефективно використовуватися як допоміжні інструменти для: щоденної практики базової лексики та граматики (*Duolingo*, *Babbel*); розвитку навичок аудіювання побутового мовлення (всі платформи); підтримання мотивації через гейміфікацію (*Duolingo*); формування звички регулярних занять.

3. Платформи для розвитку окремих мовленнєвих навичок.

Паралельно з універсальними мовними платформами існує значна кількість спеціалізованих інструментів, орієнтованих на розвиток окремих аспектів мовної компетентності. Такі інструменти дозволяють більш глибоко та цілеспрямовано працювати над конкретними навичками, що особливо важливо для військовослужбовців, які можуть мати нерівномірний розвиток різних компонентів іншомовної комунікативної компетентності.

3.1. Інструменти для розвитку говоріння та аудіювання:

ELSA Speak є лідером поміж додатків для роботи над вимовою. Платформа використовує технологію штучного інтелекту для аналізу мовлення користувача на рівні окремих фонем та надає детальний зворотний зв'язок про точність вимови. *ELSA* пропонує структурований курс з покращення вимови, що включає: уроки з окремих звуків англійської мови з відеодемонстрацією

артикуляції; вправи на контрастні пари звуків, які є проблемними для слов'янськомовних; практику на рівні слів, фраз, речень та зв'язного мовлення; імітацію реальних комунікативних ситуацій.

Для військовослужбовців ELSA може бути особливо корисним для: підготовки до усних екзаменів STANAG 6001; роботи над акцентом для покращення зрозумілості мовлення у міжнародному середовищі; практики вимови військової термінології та команд, де чіткість артикуляції критична; індивідуальної роботи над специфічними фонетичними проблемами. ELSA має й певні обмеження: фокус виключно на вимові; американський варіант англійської; відсутність військово-професійного контенту в стандартному курсі; платна підписка для повного доступу.

FluentU використовує автентичні відео (кліпи, рекламу, новини тощо) як основу для навчання. Кожне відео супроводжується інтерактивними субтитрами – користувач може натиснути на будь-яке слово у субтитрах і отримати його значення, приклади використання, додати до персонального словника для подальшого повторення. Після перегляду відео платформа пропонує вправи на розуміння, лексику, граматику на основі контенту відео. Така контекстуалізована практика сприяє кращому запам'ятовуванню та розумінню нюансів використання мови.

Для військового контексту *FluentU* може бути використаний для: розвитку навичок розуміння автентичного мовлення у природному темпі; знайомства з різними акцентами та стилями мовлення; вивчення сучасної розмовної лексики та ідіом; підтримання мотивації через цікавий, актуальний контент. Однак зауважимо відсутність спеціалізованого військового контенту, хоча подекуди можна знайти відео на військово-історичні теми або інтерв'ю з військовими.

Speechling пропонує унікальну модель практики говоріння зі зворотним зв'язком від реальних викладачів-носіїв мови. Користувач записує своє мовлення (читання речень, відповіді на питання), відправляє на перевірку, і протягом доби отримує аудіокоментар від викладача з рекомендаціями щодо покращення. Безкоштовна версія дозволяє отримувати необмежену кількість перевірок, що робить *Speechling* виключно привабливим для бюджетного навчання. Платформа також пропонує вправи на shadowing (повторення за носієм одночасно або з мінімальною затримкою) – техніка, що ефективно розвиває як вимову, так і навички аудіювання.

Tandem та *HelloTalk* є платформами мовного обміну, де користувачі знаходять партнерів-носіїв цільової мови для взаємного навчання. Наприклад, український військовослужбовець, який вивчає англійську, знаходить

американця, який вивчає українську, і вони спілкуються, допомагаючи один одному. Платформи пропонують текстовий чат, голосові та відеодзвінки, вбудовані інструменти для перекладу та виправлення помилок. Це дає можливість практикувати живе спілкування з носіями мови безкоштовно.

Для військовослужбовців мовний обмін може забезпечити: практику спонтанного діалогічного мовлення; знайомство з культурою та реаліями інших країн; можливість дискутувати на цікаві теми, включно з військовою тематикою (якщо співрозмовник має відповідний інтерес); розвиток міжкультурної компетентності через безпосереднє спілкування з представниками інших культур. Проте існують і ризики: неможливість контролю якості та методичної правильності навчання; ризик закріплення помилок, якщо партнер не виправляє їх систематично; можливі питання безпеки (не рекомендується обговорювати службову інформацію); нерегулярність занять через залежність від доступності партнера.

3.2. Інструменти для розвитку читання та письма:

Grammarly є інтелектуальним асистентом письма, який використовує штучний інтелект для виявлення та виправлення граматичних, орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок. Платформа працює як розширення браузера, додаток для ПК або мобільний застосунок, інтегруючись практично у будь-який текстовий редактор. *Grammarly* не просто підкреслює помилки, а пропонує варіанти виправлення з поясненнями, класифікує помилки за типами, надає загальний бал якості тексту. Преміум-версія додатково перевіряє ясність викладу, тон повідомлення, відповідність стилю (формальний, неформальний, академічний), виявляє плагіат.

Для військовослужбовців *Grammarly* може бути безцінним інструментом для: написання офіційних документів англійською мовою (звіти, листи, меморандуми); самоперевірки письмових завдань перед відправкою викладачу; поступового навчання через аналіз власних типових помилок; підвищення впевненості у письмовій комунікації. При цьому *Grammarly* засновано переважно на американських нормах англійської; може пропускати контекстуальні помилки; не замінює розуміння граматичних правил; преміум-функції є платними.

Lingvist використовує алгоритми машинного навчання для створення персоналізованих курсів вивчення лексики. На відміну від традиційних флешкарток, *Lingvist* аналізує частотність слів у реальних текстах та пріоритизує найбільш вживану лексику. Платформа також адаптується до рівня користувача, пропонуючи слова та контексти відповідної складності. Вправи *Lingvist*

побудовані навколо заповнення пропусків у реченнях, що забезпечує контекстуалізоване засвоєння лексики. Система розподіленого повторення оптимізує інтервали повторення для максимальної ефективності запам'ятовування.

Для військовослужбовців *Lingvist* може бути корисним для систематичного розширення загальної лексики, проте відсутність можливості створювати власні спеціалізовані курси (на відміну від деяких інших платформ) обмежує його застосування для вивчення військової термінології.

ReadTheory є платформою для розвитку навичок читання через адаптивну систему текстів та завдань на розуміння. Після початкового тесту платформа визначає рівень читання користувача та пропонує тексти відповідної складності. У міру прогресу складність автоматично підвищується. Кожен текст супроводжується питаннями множинного вибору на розуміння основної ідеї, деталей, логічних висновків, лексики у контексті. Платформа надає детальну статистику прогресу та слабких місць.

Для військового контексту *ReadTheory* може використовуватися для: систематичного розвитку навичок читання англійською; підготовки до компонента «читання» екзамену STANAG 6001; розвитку навичок швидкого схоплення основної інформації з текстів; розширення загальної лексики. Обмеженням є відсутність військово-спеціалізованих текстів, тексти переважно загальнокультурного та науково-популярного характеру.

3.3. Інструменти для роботи з лексикою.

Quizlet є однією з найпопулярніших платформ для створення та вивчення флешкарток. Викладач або студент може створити набір карток з термінами та їх визначеннями, словами та перекладами, питаннями та відповідями, додати зображення та аудіо. *Quizlet* пропонує різноманітні режими роботи з картками: традиційний режим флешкарток; режим написання – потрібно ввести правильну відповідь; тестовий режим з генерацією різних типів питань; ігрові режими для гейміфікованого навчання; режим навчання з адаптивним алгоритмом, що фокусується на проблемних картках.

У *Quizlet* є набори з військовою термінологією різних рівнів та спеціалізацій, створені викладачами та студентами військових академій. Для військової мовної підготовки *Quizlet* ідеально підходить для: систематичного вивчення військової термінології; створення власних наборів термінів за конкретними темами (тактика, зброя, звання, процедури); колаборативного навчання – студенти можуть створювати набори спільно; швидкої перевірки засвоєння термінології перед екзаменами.

Anki є більш просунутою альтернативою Quizlet для серйозного, довгострокового запам'ятовування великих обсягів інформації. Anki використовує науково обґрунтований алгоритм розподіленого повторення, який оптимізує інтервали повторення кожної картки індивідуально на основі того, наскільки легко чи важко користувачу її згадати. На відміну від Quizlet, Anki надає більший контроль над процесом навчання: користувач сам оцінює складність згадування кожної картки (Again, Hard, Good, Easy), і алгоритм на основі цього розраховує оптимальний наступний інтервал повторення.

Vocabulary.com поєднує словник, тлумачення слів у контексті та систему вправ для запам'ятовування. Платформа пропонує адаптивні вправи, які підлаштовуються під рівень користувача та фокусуються на проблемній лексиці. Унікальною особливістю є якісні, детальні визначення слів з поясненнями відтінків значень, прикладами використання з літератури та преси, інформацією про частотність та рівень формальності. Це робить Vocabulary.com цінним не просто для механічного запам'ятовування перекладів, а для глибокого розуміння нюансів лексики.

4. Професійно орієнтовані платформи та ресурси для військових.

Найбільш релевантними для розвитку іншомовної комунікативної компетентності військовослужбовців є платформи та ресурси, спеціально розроблені для військового контексту. На жаль, таких ресурсів значно менше порівняно з загальними мовними платформами, проте саме вони забезпечують найкращу відповідність професійним потребам.

English for the Military (Cambridge Assessment English) є спеціалізованим курсом та екзаменом від Cambridge для оцінювання англійської мови військовослужбовців. Курс охоплює типові ситуації військової комунікації: брифінги, дебрифінги, радіообмін, написання звітів, віддання та отримання наказів, опис обладнання та процедур. Матеріали курсу включають автентичні тексти військового характеру, аудіозаписи радіообміну та усних брифінгів, вправи на військову термінологію, рольові ігри для практики професійного спілкування. Екзамен English for the Military оцінює всі чотири навички на основі військово-професійних завдань.

Для військових закладів освіти України цей курс може бути особливо цінним як доповнення до основного курсу загальної англійської; підготовка до участі у міжнародних програмах та операціях; орієнтир для розробки власних навчальних матеріалів; інструмент об'єктивного оцінювання професійної мовної компетентності. Обмеження: відносно висока вартість матеріалів та екзамену; необхідність проходження екзамену у сертифікованих центрах; курс охоплює

загальновійськову лексику, але може бути недостатньо специфічним для окремих родів військ.

NATO BILC (Bureau for International Language Coordination) не є навчальною платформою як такою, але надає критично важливі ресурси для стандартизації мовної підготовки у відповідності до стандартів NATO. BILC розробляє тестові матеріали, методичні рекомендації, глосарії термінології, приклади завдань для оцінювання за STANAG 6001.

Military English Online та подібні спеціалізовані вебресурси пропонують безкоштовні матеріали для вивчення військової англійської: глосарії за темами (звання, зброя, тактика, техніка); тексти військового характеру з вправами; аудіоматеріали з військовою тематикою; граматичні вправи з військовим контекстом. Якість таких ресурсів різна, і не всі вони регулярно оновлюються, проте вони можуть служити джерелом додаткових матеріалів для самостійної роботи студентів або для підготовки викладачем власних завдань.

Спеціалізовані курси на платформах MOOC (Coursera, edX, FutureLearn) періодично пропонують курси, релевантні для військових. Наприклад, курси з міжнародних відносин, безпекознавства, історії конфліктів англійською мовою можуть одночасно розвивати як професійні знання, так і мовні навички. Такі курси забезпечують занурення в автентичне академічне мовлення з релевантною тематикою, практику читання складних текстів, розуміння лекцій. Для військовослужбовців це може бути цінним для розвитку академічної англійської на професійно релевантному матеріалі; підготовки до навчання у зарубіжних військових навчальних закладах; інтеграції мовного та професійного розвитку.

5. Інструменти на базі штучного інтелекту.

Останні роки ознаменувалися революційним розвитком технологій штучного інтелекту, зокрема великих мовних моделей, які відкривають принципово нові можливості для навчання іноземних мов. Ці технології поступово інтегруються в освітні платформи і можуть використовуватися як самостійні інструменти практики мови.

ChatGPT та подібні мовні моделі (Claude, Gemini, Copilot) можуть виконувати функції віртуального співрозмовника, репетитора. Військовослужбовець може використовувати ChatGPT для практики діалогічного мовлення в текстовому форматі на будь-які теми, включно з військовою тематикою; отримання пояснень граматичних правил з прикладами; перевірки та виправлення власних текстів з детальними поясненнями помилок; генерації вправ та завдань для самостійної практики; перекладу складних термінів з контекстом; рольових ігор. Важливою є можливість необмеженої

практики без страху зробити помилку, адаптивність (можна попросити спрощувати чи ускладнювати мову), миттєвий зворотний зв'язок, доступність 24/7. Проте існують і обмеження та ризики: неможливість практики усного мовлення (хоча з'являються голосові інтерфейси); можливість отримання неточної інформації; відсутність емоційного та соціокультурного виміру реального спілкування; ризик надмірної залежності від AI; питання конфіденційності при обговоренні службових тем.

Спеціалізовані AI-чатботи для навчання мов (Andy English Bot, Replika, Kajabi Chatbot) розроблені спеціально як віртуальні партнери для мовної практики. Вони пропонують структуровані діалоги, виправлення помилок у дружньому форматі, підтримання контексту розмови. Адаптивні системи навчання на базі AI аналізують успішність виконання завдань користувачем та автоматично підлаштовують складність матеріалу, вибирають оптимальні вправи, прогнозують проблемні зони.

б. Інструменти для синхронної онлайн-взаємодії.

Платформи відеоконференцій є критично важливими для реалізації синхронного компонента змішаного навчання, особливо для віддалених груп військовослужбовців, які не можуть регулярно відвідувати аудиторні заняття.

Zoom є лідером ринку відеоконференцій з найбільш широким функціоналом для освітніх цілей: якісний відео- та аудіозв'язок для великої кількості учасників; функція Breakout Rooms для групової роботи (викладач може розділити клас на малі групи для парних/групових діалогів); демонстрація екрану з можливістю передачі контролю студентам; віртуальна дошка (Whiteboard) для спільної роботи; чат для текстової комунікації; запис занять для подальшого перегляду; можливість проведення опитувань (Polling); субтитри у реальному часі (Live Transcription). При цьому безкоштовна версія обмежує тривалість групових зустрічей до 40 хвилин; вимагає стабільного інтернет-з'єднання; можливі питання безпеки (хоча існують версії з підвищеним рівнем захисту).

Google Meet та *Microsoft Teams* пропонують подібний функціонал з додатковою перевагою інтеграції з екосистемами Google та Microsoft відповідно. Teams особливо підходить для військових структур через високий рівень безпеки та можливість розгортання у закритій корпоративній мережі.

BigBlueButton є відкритою альтернативою комерційним рішенням, розробленою спеціально для освітніх цілей. Платформа може бути встановлена на власних серверах навчального закладу, що забезпечує повний контроль над даними – критична перевага для військового контексту.

VR/AR платформи (Immerse, Mondly VR, Virtual Speech) представляють наступний рівень іммерсивного навчання через віртуальну реальність. Користувач з VR-гарнітурою потрапляє у віртуальні середовища (офіс, конференц-зал, аеропорт), де взаємодіє з віртуальними персонажами або реальними людьми. Для військового навчання VR може забезпечити: симуляції реалістичних ситуацій професійної комунікації (брифінг перед місією, переговори, радіообмін); практику у стресових умовах, наближених до реальних; безпечне середовище для відпрацювання критичних комунікативних навичок; можливість багаторазового повторення складних ситуацій. Основні обмеження: висока вартість VR-обладнання; обмежена кількість спеціалізованого контенту для військових; технічна складність; можлива кібер-хвороба у деяких користувачів.

Висновки. Отже, аналіз різноманітних категорій цифрових платформ та інструментів доводить, що не існує універсального рішення, яке б задовольняло всі потреби військової мовної освіти. Натомість оптимальною є екосистемна модель, яка поєднує: LMS (Moodle/Teams/Classroom) як основу для організації курсу та управління навчанням; спеціалізовані інструменти для розвитку окремих навичок (ELSA для вимови, Quizlet для термінології, Grammarly для письма); платформу відеоконференцій для синхронних занять (Zoom/Teams); AI-інструменти для додаткової практики (ChatGPT); професійно орієнтовані ресурси (Cambridge Military English, NATO BILC матеріали). Така багатокомпонентна система дозволяє забезпечити комплексний розвиток всіх аспектів іншомовної комунікативної компетентності при оптимальному використанні ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бакаєва, Г. Є., Борисенко, О. А., Зуєнок, І. І., Іваніщева, В. О., Клименко, Л. Й., Козимирська, Т. І., Кравець, С. І., Паламар, Л. М., Ходцева, А. О. (2005). *Програма з англійської мови для професійного спілкування*. Київ: Ленвіт.
2. Калугін, Ю. Д. (2018). *Методика навчання іноземної мови курсантів вищих військових навчальних закладів з використанням інформаційно-комунікаційних технологій* (Кандидатська дисертація). Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ, Україна.
3. Коваль, Т. І. (2011). Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 6(26). <https://journal.iitta.gov.ua>
4. Лагодинський, О. М. (2019). Формування професійної іншомовної компетентності у майбутніх офіцерів Національної гвардії України. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогіка*, (2). http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2019_2_5
5. Ніколаєва, С. Ю. (2002). *Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник*. Київ: Ленвіт.
6. Редько, В. Г. (2017). *Сучасний урок іноземної мови: монографія*. Київ: Генеза.

7. Тарнопольський, О. Б. (2006). *Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: навчальний посібник*. Київ: Фірма «ІНКОС».
8. Устименко, О. М. (2008). Навчання професійно орієнтованого читання студентів економічних спеціальностей. *Іноземні мови*, (2), 35–40.
9. Chapelle, C. A., & Sauro, S. (Eds.). (2017). *The handbook of technology and second language teaching and learning*. Hoboken, NJ: Wiley-Blackwell.
10. Christensen, C. M., Horn, M. B., & Staker, H. (2013). *Is K-12 blended learning disruptive? An introduction to the theory of hybrids*. Clayton Christensen Institute. <https://www.christenseninstitute.org/publications/hybrids/>
11. Graham, C. R. (2006). Blended learning systems: Definition, current trends, and future directions. In C. J. Bonk & C. R. Graham (Eds.), *The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs* (pp. 3–21). San Francisco, CA: Pfeiffer.
12. Levy, M., & Stockwell, G. (2013). *CALL dimensions: Options and issues in computer-assisted language learning*. New York, NY: Routledge.
13. NATO BILC. (2022). *Language proficiency levels*. <https://www.natobilc.org/>
14. Nielsen, J. (1993). *Usability engineering*. San Diego, CA: Academic Press.
15. Pegrum, M. (2014). *Mobile learning: Languages, literacies and cultures*. London, UK: Palgrave Macmillan.
16. Reeves, T. C. (1997). *Evaluating what really matters in computer-based education*. <http://www.educationau.edu.au/archives/cp/reeves.htm>
17. Shneiderman, B., Plaisant, C., Cohen, M., & Jacobs, S. (2016). *Designing the user interface: Strategies for effective human-computer interaction* (6th ed.). Boston, MA: Pearson.
18. Smotrova, T., & Lantolf, J. P. (2013). The function of gesture in lexically focused L2 instructional conversations. *The Modern Language Journal*, 97(2), 397–416. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2013.12008.x>
19. NATO Standardization Office. (2014). *STANAG 6001 (Edition 5): Language proficiency levels*. Brussels, Belgium: Author.
20. Warschauer, M., & Meskill, C. (2010). Technology and second language learning. In R. B. Kaplan (Ed.), *The Oxford handbook of applied linguistics* (2nd ed., pp. 303–318). Oxford, UK: Oxford University Press.

DIGITAL PLATFORMS AND TOOLS FOR DEVELOPING FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF MILITARY PERSONNEL IN BLENDED LEARNING

Maiia Serhienko

Senior Lecturer, Language Department,
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine,
Kyiv, Ukraine

ORCID ID 0000-0001-5511-5030

mayasergienko@ukr.net

Abstract. The article presents a comprehensive analysis of digital platforms and tools for developing foreign language communicative competence of military personnel within blended learning environments. The study's relevance stems from Ukraine's Euro-Atlantic integration process and the resulting need for military language training aligned with NATO STANAG 6001 standards. The research addresses the contradiction between increasing requirements for military personnel's foreign language proficiency in international cooperation contexts and the limitations of traditional

training methods in meeting these demands.

The author defines foreign language communicative competence of military personnel as an integrative personal quality encompassing six interconnected components: linguistic (military terminology, professional vocabulary, grammatical structures), sociolinguistic (understanding military register, hierarchical communication, protocol norms), discursive (ability to construct coherent military texts), strategic (compensatory strategies in communication), intercultural (knowledge of partner countries' military cultures), and technological (communication through military information systems).

The study develops a comprehensive five-category criteria system for selecting digital platforms for military contexts: functional criteria (completeness of functionality, interactivity, adaptability, social interaction capabilities), technical criteria (cross-platform compatibility, offline capabilities, security), pedagogical criteria (methodological soundness, material authenticity, motivational potential), professionally-contextual criteria (professional relevance, NATO standards compliance, specialization by military branches), and economic criteria (cost-effectiveness, licensing models).

The research systematically analyzes six categories of digital solutions: Learning Management Systems (Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams), general-purpose language platforms (Duolingo, Rosetta Stone, Babbel), skill-specific tools (ELSA Speak for pronunciation, Grammarly for writing, Quizlet for vocabulary), professionally-oriented platforms (Cambridge Military English, NATO BILC resources), artificial intelligence-based tools (ChatGPT), and synchronous interaction platforms (Zoom, VR technologies). The analysis reveals that no single platform adequately addresses all military language education needs.

The study's key finding substantiates an ecosystem integration model combining LMS as organizational foundation, specialized skill-development tools, video conferencing platforms, AI assistants, and professionally-oriented resources. This multi-component approach enables comprehensive development of all foreign language communicative competence aspects while optimizing resource utilization. The practical significance lies in providing military educators with evidence-based recommendations for selecting and integrating digital technologies tailored to military professional specifics and STANAG 6001 requirements.

Keywords: foreign language communicative competence; military personnel; blended learning; digital platforms; language training; STANAG 6001; LMS.

REFERENCES

1. Bakaieva, H. Ye., Borysenko, O. A., Zuienok, I. I., et al. (2005). *Prohrama z anhliiskoi movy dlia profesiinoho spilkuvannia* [English for specific purposes curriculum]. Kyiv: Lenvit. [in Ukrainian]
2. Kaluhin, Yu. D. (2018). *Metodyka navchannia inozemnoi movy kursantiv vyshchyykh viiskovykh navchalnykh zakladiv z vykorystanniam informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii* [Methods of teaching foreign languages to cadets of higher military educational institutions using information and communication technologies] (Candidate's thesis). Kyiv. [in Ukrainian]
3. Koval, T. I. (2011). *Interaktyvni tekhnolohii navchannia inozemnykh mov u vyshchyykh navchalnykh zakladakh* [Interactive technologies of foreign language teaching in higher educational institutions]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia* [Information Technologies and Learning Tools], 6(26). Retrieved from <http://journal.iitta.gov.ua> [in Ukrainian]
4. Lahodynsky, O. M. (2019). *Formuvannia profesiinoi inshomovnoi kompetentnosti u maibutnikh ofitseriv Natsionalnoi hvardii Ukrainy* [Formation of professional foreign language competence in future officers of the National Guard of Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Seriya: Pedagogika* [Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogy], 2. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2019_2_5 [in Ukrainian]

5. Nikolaieva, S. Yu. (2002). *Metodyka navchannia inozemnykh mov u serednikh navchalnykh zakladakh* [Methods of teaching foreign languages in secondary educational institutions]. Kyiv: Lenvit. [in Ukrainian]
6. Redko, V. H. (2017). *Suchasnyi urok inozemnoi movy* [Modern foreign language lesson]. Kyiv: Heneza. [in Ukrainian]
7. Tarnopolskyi, O. B. (2006). *Metodyka navchannia inshomovnoi movlennievoi diialnosti u vyshchomu movnomu zakladi osvity* [Methods of teaching foreign language speech activity in higher language educational institution]. Kyiv: Firma "INKOS". [in Ukrainian]
8. Ustymenko, O. M. (2008). Navchannia profesiino oriietovanoho chytannia studentiv ekonomichnykh spetsialnosti [Teaching professionally oriented reading to students of economic specialties]. *Inozemni movy* [Foreign Languages], 2, 35–40. [in Ukrainian]
9. Chapelle, C. A., & Sauro, S. (Eds.). (2017). *The handbook of technology and second language teaching and learning*. Hoboken, NJ: Wiley-Blackwell.
10. Christensen, C. M., Horn, M. B., & Staker, H. (2013). *Is K-12 blended learning disruptive? An introduction to the theory of hybrids*. Clayton Christensen Institute. Retrieved from <https://www.christenseninstitute.org/publications/hybrids/>
11. Graham, C. R. (2006). Blended learning systems: Definition, current trends, and future directions. In C. J. Bonk & C. R. Graham (Eds.), *The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs* (pp. 3–21). San Francisco, CA: Pfeiffer.
12. Levy, M., & Stockwell, G. (2013). *CALL dimensions: Options and issues in computer-assisted language learning*. New York, NY: Routledge.
13. NATO BILC. (2022). *Language proficiency levels*. Retrieved from <https://www.natobilc.org/>
14. Nielsen, J. (1993). *Usability engineering*. San Diego, CA: Academic Press.
15. Pegrum, M. (2014). *Mobile learning: Languages, literacies and cultures*. London, UK: Palgrave Macmillan.
16. Reeves, T. C. (1997). *Evaluating what really matters in computer-based education*. Retrieved from <http://www.educationau.edu.au/archives/cp/reeves.htm>
17. Shneiderman, B., Plaisant, C., Cohen, M., & Jacobs, S. (2016). *Designing the user interface: Strategies for effective human-computer interaction* (6th ed.). Boston, MA: Pearson.
18. Smotrova, T., & Lantolf, J. P. (2013). The function of gesture in lexically focused L2 instructional conversations. *The Modern Language Journal*, 97(2), 397–416. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2013.12008.x>
19. NATO Standardization Office. (2014). *STANAG 6001 (Edition 5): Language proficiency levels*. Brussels, Belgium: Author.
20. Warschauer, M., & Meskill, C. (2010). Technology and second language learning. In R. B. Kaplan (Ed.), *The Oxford handbook of applied linguistics* (2nd ed., pp. 303–318). Oxford, UK: Oxford University Press.

Матеріали надійшли до редакції
14.09.2025 р.